

PEYGAMBERİMİZ'İN ASHABIYLA YAPTIĞI BİAT VE ŞARTLARI

أَبَايِعُكُمْ عَلَى أَنْ لَا تُشْرِكُوا بِاللَّهِ شَيْئًا، وَلَا تَسْرِقُوا،
وَلَا تَزْنُوا، وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ، وَلَا تَأْتُوا بِبُهْتَانٍ
تَفْتَرُونَهُ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلِكُمْ، وَلَا تَعْصُونِي فِي
مَعْرُوفٍ. فَمَنْ وَفَى مِنْكُمْ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ، وَمَنْ
أَصَابَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئًا، فَأُخِذَ بِهِ فِي الدُّنْيَا، فَهُوَ لَهُ
كَفَّارَةٌ وَطَهُورٌ، وَمَنْ سَتَرَهُ اللَّهُ فَذَلِكَ إِلَيَّ اللَّهُ. إِنْ شَاءَ
عَذَّبَهُ، وَإِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُ

*Ubâyiüküm alâ en lâ tüşrikû billâhi
şey'en ve lâ tasrikû ve lâ teznû ve lâ tektülû
evlâdeküm [ve ize'l-mev'ûdetü süilet] ve lâ
te'tû bi-bühtânin tefterûnehû beyne eydîküm
ve ercûliküm ve lâ te'sûnî fî ma'rûfin fe men
vefâ minküm fe ecrühû alallâhi ve men esâbe
min zâlike şey'en fe uhize bihî fi'd-dünyâ fe
hüve lehû keffâretün ve tahûrûn ve men sete-
rahullâhü fe zâlike ilallâhi inşâe azzebehû ve
inşâe ğafera lehû.*

Sadaka Resûlullah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Ahmed b. Hanbel, İmam Buhârî, İmam Müslim, İmam Tirmizî, İmam Ebû Davud; Ubâde hazretlerinden rivayet etmişler ki Peygamber Efendimiz ashâbı ile beyatlaşırken buyurmuş.

Biliyorsunuz Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz ashâbı ile beyat ederdi. Ellerini tutardı:

“Şu şartlarla sizinle antlaşma yapıyorum, sözleşme yapıyorum.” derdi.

Bayağı bir mukavele, bir sözleşme, ciddi bir hukukî; hukukî olmaktan öteye dünyevî ve uhrevî, âhirette kendilerine çok fayda verecek bir şey! El tutarak söz alarak kendisine beyat ettirirdi. Öyle yapanlar; artık o şartlara uya-caklar, Resûlullah’ın emrinde olacaklar, diye böylece kesin olarak beyat etmiş olurlardı.

Beyatta Hudeybiye’ye geldikleri zaman orada Hz. Osman’ı elçi olarak gönderdi. Osman *radıyallahu anh* gelmedi. Gelmeyince “Öldürüldü!..” diye rivayet çıktı. Onu öldürdülerse biz de Mekkeliler’le savaşırız!” diye Peygamber Efendimiz umre için gelmiş olan bütün insanlarla, Mekke’nin hareminin, hudutlarının

orada Hudeybiye’de hepsiyle tekrar beyat etti.

Demek ki Peygamber Efendimiz ilk müslüman olanla beyat ediyor, bir de zaman zaman tekrar beyat alıyor. “Bana bağlılığınızı bir daha beyan edin, söz verin bakalım.” diye takviye!

Beyat: “Sana itaat edeceğim.” diye söz verme merasimi.

a. Allah’tan Gayriya Tapmayacaksınız

Böyle bir merasimde Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

Ubâyiüküm alâ. “Ben sizinle şu şartlarla beyat yapıyorum.” *En lâ tüşrikû billâhi şey’en.* “Bir: Allah’a hiçbir şeyi ortak koşmayacaksınız! Hiç müşriklik yapmayacaksınız, şirke düşmeyeceksiniz!”

Allah’tan gayriya tapmayacaksınız, tamam mı?

Birinci, en önemli şart bu! Çünkü İslâm; birliği, Allah’ın birliğini anlatıyor! İlk şart bu!

“Tamam mı, bu söze uyacaksınız. Bu şartlarla sizinle beyat ediyorum!” diyor.

Ve lâ tasrikû. “Hırsızlık da yapmayacaksınız, tamam mı?”

Hırsızlık yapmak yok! Gider birisinin malını alır veyahut yolu keser, yolcuları soyar veya bir kabile öteki kabileye saldırır; malını, çoluğunu, çocuğunu, her şeyini alır... Bunlar maalesef Araplar’ın arasında yapılan şeylerdi. Bir kabile bir kabileye saldırırdı, hepsini esir alırdı. Mallarını da alırdı. Kim kuvvetliyse ötekisini yutuyor. Zayıf olanın malı mülkü yağmalanıyor, çoluk çocuğu esir oluyor. Usul böyleydi.

Ne diyor?

“Allah’a ortak koşmayacaksınız, şirk yok! Bir de hırsızlık yapmak yok, tamam mı?”

Helalinden kazanacaklar, öyle başkasının malına el uzatmayacaklar, hırsızlık yok!

Üçüncüsü:

Ve lâ teznû. “Zina da yapmayacaksınız!”

Zinayı da türlü türlü şekillerde hem yapmışlar hem de kasidelerle şiirlerle övünmüşler. Maceralarını şiirlere dökmüşler, yazmışlar. Eskiden beri maalesef yaptıkları günahları

bir de ballandıra ballandıra destanlaştırıyorlar, şiir hâlinde yazıyorlar. Kasideler, gazeller, şarkılar, türküler...

Gidelim serv-i revânım yürü Sâdâbâd'e

Maalesef, millet de bunu tabii karşılıyor! Hâlbuki günaha şiir yazıyor! Hâlbuki Allah'a isyanı methediyor! Hâlbuki Allah'a isyan etmiş, utanıp bir kenarda büzülüp kalacağına bir de şiir yazıp herkese ilan ediyor. Şu şaşkınlığa bak! Şu terbiyesizliğe, şu edepsizliğe bak!

Şu insanoğullarında cahiliye devri şairlerinden başlamış bu. Cahiliye zamanının meşhur şairleri İmrü'l-Kays vs. Kâbe'nin duvarlarına şiirleri asılan meşhur şairler... O zamanlardan o edepsizlikler başlamış; evli bir kadınla nasıl macera yaşamış, filancayı nasıl kandırmış. Şiirlerini yazmış, herkes de ezberliyor, maalesef!

Bizim Anadolu'daki şarkılar türküler nedir?

İşin doğrusuna bakacak olursan bunların hepsi günahdır. Şu şarkıların mânasını bir düşün, hepsi Kur'ân-ı Kerîm'e hadîs-i şerîfe aykırı şeyler! Böyle şey yok!

Ne var?

Ciddi ciddi evlilik var! Zina yok, nikâh var!

Üçüncü şart bu:

“Zina etmeyeceksiniz, tamam mı?”

b. Evlatlarınızı Öldürmeyeceksiniz

Dördüncü:

Ve lâ tektülû evlâdeküm. “Evlatlarınızı da öldürmeyeceksiniz!”

Neden bu şartı koşuyor?

Cahiliye devrinde Araplar geçim korkusundan; barınamayız, yaşayamayız, karnımızı doyuramayız, diye doğan çocuklarının bazılarını diri diri toprağa gömerlerdi. Kazarlar da toprağı içine çocuğı atıverirlerdi, üstüne toprağı yığıverirlerdi, öldürürlerdi. Buna *mev'ûdeh* deniliyor.

Mev'ûdeh: “Toprağı gömülmüş kız.”

Ve ize'l-mev'ûdetü süilet. “Kıyamet koptuğı zaman o gömülen kızların hesabı sorulduğı zaman onu yapanlar görecekler! *Bi-eyyi zenbin kutilet.* “Bu zavallı yavrucak ne günahı vardı da öldürüldü?”

“Geçinemeyiz...”

Utanmıyor musun? Utanmıyor musun kendi evladını öldürmeye! Seni doyuran Allah onu doyuramaz mı? Sana rızkını veren Allah, senin rızkını sana gönderen Allah onun rızkını göndermez mi? Sen kim oluyorsun Allah’ın kullarına verdiği cana kıyıyorsun, hem de kendi evlâdına?!..

Öyle ki Hz. Ömer bir keresinde ağladı. Cahiliye devrinde yaptığı bir şeyi hatırladı, ağladı. Koca Ömer ağlıyor!

“Niye ağlıyorsun?” dediler.

“Ben kürekle kumları kazıyordum, kız çocuğum da böyle yanımda duruyordu. ‘Babacığım, sakalın topraklandı.’ diye sakalımı siliyordu. Ben de sonra o kızı gömdüm.” diye!

Ona ağlıyor. Mezarı onun için kazıyor. Çocuk yanında, çocuk babasını seviyor, sakalının toprağını silkeliyor; o da onu gömüyor!

Cahiliye devrinin kötülükleri böyleydi. İslâm böyle bir topluma geldi, böyle bir toplumu değiştirdi. Böyle bir toplumu güzel ahlâklı insanlar etti. Peygamber Efendimiz;

“Evladını da öldürmek yok, tamam mı?”
diye öyle beyat ediyor.

“Öldürmeyeceksiniz!”

Ne olacak?

Yaşayacak, geçinmeye çalışacaksınız, Allah rızkınızı verir. Allah rızkınızı veri, diyor.

Beşinci:

Ve lâ te'tû bi-bühtânin tefterûnehû beyne eydîküm ve ercûliküm. “Elinizin ayağınızın önünde kimseye iftira etmeyeceksiniz!”

Kimseye iftira etmek yok! Laf, karalama yapmak yok! Aleyhinde, namusuna, ırzına, haysiyetine, şahsiyetine dokunacak laflar söylemek yok! İftira yok, tamam mı?

Ve lâ te'sûnî fî ma'rûfin. “Bana da isyan etmeyeceksiniz, ben Allah’ın peygamberiyim. Bana da isyan etmeyeceksiniz!”

Ama tevazu eseri olarak bir de usulü beyan etmiş olmak için millet bilsin diye Peygamber Efendimiz;

“İyi olan konularda bana isyan etmeyeceksiniz, tamam mı?” diyor.

Resûlullah kötü şey yapmaz ki!

Kötü şey yapar mı, münker iş yapar mı?

Yapmaz ama usul nedir?

İyi şeyde itaat edilir, kötü şeyde itaat edilmez! Bu bilinsin diye Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Bana itaat edeceksiniz ama iyi olan şeyde bana isyan etmeyeceksiniz!”

Ben yanlış, kötü bir şey yaparsam o zaman tabii uymayabilirsiniz, demek istiyor.

Ne demek istiyor?

“Benden sonra halife olacak, devleti idare edecek insanlar münkerât yaparlarsa o zaman körü körüne itaat etmeyin!” diyor. Bizim kalın kafalarımıza o zamandan nasihat vermiş ama müslümanların kafalarına bunlar girmemiş, başlarına hep püsküllü belaları almışlar, zalimleri tepelerinde gezdiriyorlar! Hâlbuki Peygamber Efendimiz;

“İsyan etmeyeceksiniz ama iyi şeyde isyan etmeyeceksiniz!” diyor.

c. Kim Ahdine Vefa Gösterirse Allah Ona Mükâfatını Verir

Demek ki kötü şeyde itaat etmek yok, tamam mı?

Fe men vefâ minküm fe ecrühû alallâhi.

“Kim ahdine vefa gösterirse Allah ona mükâfatını verir, mükâfatı Allah’a aittir!”

“Bu bir ahittir anlaşmadır, önemlidir. Siz bana söz veriyorsunuz benimle beyat ediyorsunuz bana itaati söz olarak söylemiş oluyorsunuz.”

Peygamber Efendimiz’le beyat edip de sözünle duranlar ne yapacak?

Çok büyük dereceler kazanacaklar! Cennete girecekler, büyük nimetlere nâil olacaklar!

Peki, Peygamber Efendimiz’den sonra ne olacak?

Peygamber Efendimiz’den sonra da Peygamber Efendimiz’in vekillerine beyat edenler ve beyatlarına vefa gösterenler büyük ecirlere nâil olacak!

Kim “Yapılmasın!” denilen bu şeyleri yaparsa bunlardan bir tanesini yaparsa o zaman ne olur?

Mesela hırsızlık yaptı, mesela iftira etti...

Ve men esâbe min zâlike şey'en. “Kim yapılmasın denilen bu şeyleri yaparsa cezalandırılır.” *Fe uhize bihî fi'd-dünyâ fe hüve lehû keffâretün.* Dünyada böyle yaptı diye cezası dünyadayken verilmişse suçuna kefarete olur, suçu silinir.”

Mesela zina yaptı, zinanın cezası veriliyor. Hırsızlık yaptı, eli kesildi...

Dünyada cezayı çekti. Suçu işledi, cezayı çekti; kefarete olur.

Ve tahûrün. “Ve artık temiz olur, cezayı çektikten sonra temiz olur!”

Birisi şeriatin verdiği ceza uygulanan bir kimseye bir taraftan taş atıyordu, recm ediyordu, bir taraftan da ağzına geleni söylüyordu. Peygamber Efendimiz yasakladı, “Öyle söyleme!” dedi. Çünkü cezayı çekince temiz oluyor. Temizleniyor. Suçu işledi, yapmaması lazımdı. Şeriat da cezasını verdi, kefarete oldu ve temiz oldu.

Ve men seterahullâhü. “Bu dünyadayken Allah günah işlemiş ama anlaşılmamış, gizli kalmış.”

Polis yakalayamamış. Hâkim, kadı anlayamamış, halife yakalayamamış; kalmış. Suçu işlemiş ama örtülü kalmış.

Fe zâlike ilallâhi inşâe azzebehû ve inşâe ğâfera lehû. “Bunun durumu Allah’a kalmıştır. Dilerse azaplandırır dilerse mağfiret eder!”

Tabii Cenâb-ı Hak kullarını dilerse affeder dilerse cezalandırır. O’na kalmıştır.

Peygamber Efendimiz şirk yapmamak, şirke düşmemek, hırsızlık yapmamak, zina etmemek, evlatları öldürmemek, iftira yapmamak, isyan etmemek üzere beyat aldı. Zaman zaman sahâbe-i kirâmdan çeşitli yerlerde beyat aldı. Akabe Beyatı var, meşhur. Hacca geldikleri zaman Medineliler’le Akabe’de beyat etti. O da bir beyat.

Medineliler dediler ki;

“Yâ Resûlallah! Söz veriyoruz, seninle ahdediyoruz, anlaşma yapıyoruz. Gel bize, biz seni kendimizi koruduğumuz gibi koruruz!”

Peygamber Efendimiz onun üzerine hicret etti. Akabe Beyatı var. Birinci Akabe Beyatı var, İkince Akabe Beyatı var, Hudeybiye Beyatı var... Kişilerle zaman zaman özel olarak yaptığı beyat var, genel beyatlar var. Söz almak, ahdi yenilemek!

أَبَى اللَّهُ أَنْ يُقْبَلَ عَمَلَ صَاحِبِ بِدْعَةٍ، حَتَّى يَدَعَ
بِدْعَتَهُ

Eballâhü en yakbele amele sâhibi bid'atin hattâ yede'a bid'atehû.

İbn Abbas *radıyallahu anhümâ'*dan rivayet olunmuş ki;

“Allahu Teâlâ hazretleri bid'at sahibinin ibadetini, taatini kabul etmekten ibâ eder.”

İbâ etmek ne demek?

Uzak durur, kabul etmez!

Adam bid'atçı ise namazı niyazı, orucu haccı vs. kabul değil! Çok fena! Bid'atçının yaptığı ibadetler havaya gidiyor, boşa gidiyor.

O hâlde ne yapmak lazım?

Bid'at ehli olmamak lazım.

Ne olmak lazım?

Sünnet ehli olmak, ehl-i sünnet olmak lazım! Peygamber Efendimiz'in yolunda yürümek lazım! Uyduruk, sonradan çıkma yollara girmemek lazım!

“Efendim Amerika’da çıkan falanca akıma uydum, ben öyle giyiniyorum...”

Seni bid’atçı seni! Peygamber Efendimiz böyle yapmış mı?

Giyimde, yemede içmede, düğünde dernekte, alışverişte, konuşmada her işte Peygamber Efendimiz'in sünnetine uyacağız! Sünnete uyan kurtulur! Bid’ata sapanın, dinde aslı esası olmayan şeylere sapanın namazı niyazı, ibadeti taati haccı umresi, cihadı kabul olmaz! Çok tehlikeli bir şey!

Onun için tek bir yol var: Sünnete uymak!
Onun için tek çıkar yol: Bid’atlardan uzak durmak!
Onun için tek yol: Kur’an’a ve sünnete sarılmak!

Başka sonradan çıkan Avrupaî âdetmiş, Paris modasıymış, Amerikan usulüymüş, James

Bond'un şekliymiş, Clark Gable'miş... Öyle şeyler yok! Yol, Peygamber Efendimiz'in yolu! Aksi takdirde kabul etmez!

إِبْتَدِئُوا بِالْأَكْبَرِ، فَإِنَّ الْبُرْكَهَ مَعَ الْأَكْبَرِ كُمْ

İbtediû bi'l-ekâbiri fe-inne'l-berekete mea ekâbiriküm.

Hadîs-i şerîf İbn Abbas *radiyallahu an-hümâ*'dan, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

İbtediû bi'l-ekâbiri fe-inne'l-berekete mea ekâbiriküm. “Bir işe başlarken büyüklerden başlayın!”

Mesela bir tabak geldi, ikram edilecek bir tabak meyve geldi ikram edilecek, kimden başlanır? Büyüklerden başlanır. Meclisin en büyüğünden başlanır.

Ekâbir ne demek?

“Daha büyük, en büyük olanlar” demek.

İbtediû bi'l-ekâbiri. “En büyüklerden başlayınız.” *Fe-inne'l-berekete mea ekâbiriküm.* “Çünkü bereket sizin yaşlılarınızla beraberdir.”

İslâm'da yaşlıların çok kıymeti var. Yaşlıların ihtiyarların çok kıymeti var. Bereket onlarla, onlarıdır. Büyüklere hürmet etmeyen, küçükleri sevmeyen Peygamber Efendimiz'in yolundan değildir. "Bizden değildir!" buyuruyor. Bizim de aynı şekilde hürmetkâr olmamız lazım. Büyüklere öncelik tanımamız, hürmet etmemiz lazım. Önce ikram etmemiz lazım.

Allahu Teâlâ hazretleri bizi İslâm ahlâkı ile ahlâklandırın! Sonradan çıkma, uydurma, doğudan batıdan, kuzeyden güneyden gelme İslâm dışı âdetlerden, onlara uymaktan korusun!

el-Fâtîha!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

5 Zilka'de 1421 / 29.01.2001

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

